JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1855. **Zaturdag 27 October.** **N°. 86.**

Prijs per halfjaar voor *Batavia* .... *f* 12.50
» » » » *Java* .... » 15.—
» » » » *Buitenbezittingen* ...... » 17.50
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, vóór posttijd.

De prijs der Advertentiën is... *f* —.60 duiten voor de *Vijf woorden*.
Bij eerste of meerdere herhaling - —,20 » » » » »
Behalve het Zegel voor den Lande.

Bij deze Courant behoort één BIJVOEGSEL.

IN NAAM DES KONINGS!

DE GOUVERNEUR-GENERAAL VAN NEDERLANDSCH-INDIE,

Den raad van Nederlandsch-Indie gehoord:

Allen die deze zullen zien of hooren lezen Salut! *doet te weten:*

Dat Hij,

door den Koning gemagtigd zijnde tot het wegnemen der bezwaren voor de reederijen in Nederlandsch-Indie, voortspruitende uit het bepaalde bij art. 3 der publicatie van 12 Maart 1834 (staatsblad no. 15);

Gelet op de artikelen 29, 31 en 33 van het reglement op het beleid der Regering van Nederlandsch-Indie;

Heeft goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Wordt buiten werking gesteld art. 3 der publicatie van 12 Maart 1834 (staatsblad no. 15), betreffende het onderhouden van stuurmans-leerlingen op vaartuigen van zekere grootte, varende met eenen Nederlansch-Indischen zeebrief, en het storten van zekere geldsom bij ontstentenis van dezelve.

Art. 2. Deze ordonnantie treedt in werking op den dag der afgifte van het staatsblad, waarin zij is opgenomen.

En opdat niemand hiervan onwetendheid voorwende, zal deze in het staatsblad van Nederlandsch-Indie geplaatst en, voor zooveel noodig, in de Inlandsche en Chinesche talen aangeplakt worden.

Gelast en beveelt voorts, dat alle hooge en lage collegien en ambtenaren, officieren en justicieren, ieder voor zooveel hem aangaat, aan de stipte naleving dezer de hand zullen houden, zonder oogluiking of aanzien des persoons.

Gedaan te Batavia, den 23 October 1855.

Bij afwezendheid van den Gouverneur-Generaal:

De Staatsraad in buitengewone dienst, Vice-President van den Raad van Nederlandsch Indie, belast met het dagelijksch beleid der zaken,

RULOFFS.

De Algemeene Secretaris,

A. PRINS.

[Staatsblad n°. 70.]

Civiel Departement.

Ontslagen:

Op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, de ambtenaar ter beschikking van den resident der Wester-afdeeling van Borneo mr. *A. Mangelaar Meertens.*

Benoemd:

Tot advocaat en procureur bij den raad van justitie te Soerabaija, mr. *A. Mangelaar Meertens.*

Bevorderd:

Tot ondercommies der eerste klasse bij de recherche te Batavia, de ondercommies der tweede klasse *J. A. A. Hemler.*

Gesteld:

Ter beschikking van den gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden, de opziener bij de Braziliaansche koffijbereiding *O. H. Balck.*

Militair Departement.

Bevorderd:

Bij de geneeskundige dienst.

Tot officier van gezondheid der 1ste klasse, de officier van gezondheid der 2de klasse *J. G. X. Broekmeijer*; met bepaling, dat hij in de ranglijst der officieren van gezondheid der eerste klasse rang zal nemen boven den officier van gezondheid *O. G. Mohnike.*

Tot officier van gezondheid der tweede klasse, de officier van gezondheid der derde klasse *E. F. Meijer*; met bepaling, dat hij in de ranglijst der officieren van gezondheid der 2de klasse rang zal nemen boven den officier van gezondheid der tweede klasse *P. C. Neeb.*

Tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse *E. C. G. Bosse*; met bepaling, dat hij in de ranglijst der officieren van gezondheid der 2de klasse rang zal nemen onmiddelijk onder den officier van gezondheid der 2de klasse *J. G. F. Bernelot Moens.*

Tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse *J. F. Bosmans*; met bepaling, dat hij in de ranglijst der officieren van gezondheid der 2de klasse rang zal nemen onmiddelijk boven den officier van gezondheid der 2de klasse *W. A. J. Bernard.*

AANKONDIGING.

Door *Johannes Dirk Meijer* en *Henrietta de Lanoij* echtelieden, wonende te Batavia, is bij rekest, gedagteekend Batavia 27 September 1855, aan Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch-Indie het verzoek gedaan, dat aan hunne 2 kinderen, met name *Johannes Philippus* en *Elizabeth Maria*, zoomede aan alle verdere uit dat huwelijk nog te verwekken kinderen, worde toegestaan den geslachtsnaam van de *Lanoij* bij den hunnen te voegen, en zich alzoo in den vervolge te mogen noemen en schrijven de *Lanoij Meijer.*

Geschiedende deze aankondiging in voldoening aan art. 7 van burgerlijk hetwetboek voor Nederlandsch-Indie.

BATAVIA, *De Algemeene Secretaris,*

den 27sten October 1855, A. PRINS.

Advertentien.

De assistent-resident voor de policie der stad en voorsteden van Batavia brengt ter kennis van belanghebben, dat op verzoek eervol als wijkmeester der 15de wijk (buurt Koningsplein) de heer *F. E. de Nijs Bik* ontslagen, en in diens plaats als zoodanig benoemd is de heer *J. C. van Chambom.*

Verponding over 1855.

De directeur van 's lands middelen en domeinen herinnert dat de verponding over den *tweeden termijn* van het loopende jaar, moet worden voldaan, *vóór den laatsten December aanstaande;* zullende tot ontvangst daarvan, voor zooveel betreft de residentie Batavia, dagelijks, met uitzondering van zon- en feestdagen, worden gevaceerd ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden.

Achterstalligen in de betaling der verponding over vroegere jaren, worden tevens aangemaand, ter voorkoming van moeijelijkheden, hunnen achterstand spoedig aan te zuiveren.

Vendutien

Op Maandag 29 October, ten huize van den weledgestr. heer dr. *A. E. Waszklewiez*, op het Koningsplein (hoek van de secretarie laan), door gebr. *Roselje & Co.*,

Op Dingsdag 30 October, ten huize van den heer *Winsser*, op het land Lontar Satoe, vooraan op Cramat, door *B. J. Leon.*

Op Woensdag 31 dezer, voor een der toko's van wijlen den Chinees *Lim Tjim*, op Djelakeng, in het Chinesche kamp alhier.

Op Donderdag 1 November, voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*,

Op Vrijdag 2 November, voor het commissiehuis van *van Slooten, Morgan & Co.*,

Op Maandag 5 November, voor het woonhuis van wijlen den chinees *Tjoe Tjaij*, op Pintoe Besaar, door *van Slooten, Morgan & Co.*,

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden, worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in den navolgenden boedel:

Door de Agenten der Soerabayasche Wees- en Boedelkamer te Probolingo: den chinees *Tjoea Hoesing.*

Vertrekkende Personen.

A. J. van Dijck. — P. J. Dammers. — A. W. P. Cup. — W. Stuwe.

Advertentiën.

Getrouwd:

J. V. GERRITS
en
A. M. DUIJM.

TJIANDJOER, 17 *October* 1855. (2059)

Getrouwd:

G. BUYS,
laatst weduwenaar van *A. E. Zecka.*
met
D. BRUNSVELD VAN HULTEN.

BATAVIA, 24 *October* 1855. (2089)

Zeer voorspoedig bevallen van eenen welgeschapene ZOON, *M. H. Neirinckx*, geb. *Reep.*

CHERIBON, 15 *October* 1855. (2080)

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, *Geertruida Ernestina Beijerinck, Meijer.*

CHERIBON, 21 *October* 1855. (2095)

Op den 17den September jl. overleed binnen den kraton te Palembang, mijn geliefde Echtgenoot *M. A. Happé*, geb. *Hilling*, aan eene hevige buikziekte van bijna twee maanden.

E. C. F. HAPPÉ.

Eenige Kennisgave. (2072)

Den 22sten dezer overleed alhier de Heer *Hermann Brugger.*

Debiteuren en Crediteuren in den boedel gelieven binnen drie maanden aangifte of betaling te doen aan

de Executeuren,
(2076) E. MOORMANN & Co.

BATAVIA, 26 *October* 1855.

Vendutie

op Maandag den 29 October 1855,

ten huize van den WelEdel Gestr. Heer *A. C. Waszklewiesz*, op het Koningsplein (hoek van de Secretarie laan), door *Gebr. Roselje & Co.*

van een netten en wel geconserveerden inboedel, bestaande uit Mahoniehouten Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porcelein-, Zilver-, Pleet-, Kristal- en Glaswerk, Rijtuigen, Paarden, eene uitgezochte collectie Bloemen in Potten, enz.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (2067)

Vendutie

op Dingsdag den 30 October 1855,

ten huize van den heer *Winser*, op het land Lontar Satoe, vooraan op Cramat, door *B. J. Leon*,

van Wagens en Paarden, diverse Meubelen, als: Stoelen, Tafels, Banken, Kasten, Spiegels en Schilderijen, eene partij Rijnwijn, benevens eene partij Bloemen in potten, enz. (2066)

Vendutie

Op Woensdag den 31 dezer,

voor een der Toko's van wijlen den Chinees *Lim Tjim*, op Djelakeng, in het Chinesche Kamp alhier,

van diverse bij de laatste vendutie onverkocht gebleven goederen, waaronder Naainaalden, Scharen, Lucifers, geparfumeerde Zeep, enz. (2061)

Vendutie

op Donderdag den 1 November 1855,

voor het commissiehuis van *A. van Ommeren & Co.*, van Boter, 70 picols graauwe Kadjang, 40 picols Klapper- en 24 picols Kadjang Olie, in kleine kavelingen, Spiegels in vergulde lijsten, Selterswater van 1855, 100 Margohouten Balken, enz. (2062)

DE FRANSCHE KOMIEK EN DE BARONESSE. (*vervolg en slot.*)

— De papieren! die ellendige papieren, het is om dol te worden," riep *van Guntheim*, toen de dag, waarop het huwelijk zou voltrokken worden, verloopen en de gezegde kwelgeesten voor trouwlustigen, nog niet waren aangekomen.

— Maak u daarom niet driftig, mijn *Gérard*," zeide *Leonore*, die in het stellige vooruitzigt om den bemin-de echtgenoot te erlangen, dit kleine uitstel niet zoo ongevallig was. »Heden of morgen, dit blijft immers hetzelfde."

Juist wilde de teleurgestelde bruidegom een verwijtend antwoord geven, toen een bediende van het hôtel na een kloppen en »binnen," den luitenant naderde en hem een zwaar verzegelden brief overhandigde.

— Ha!" riep *van Guntheim*, doch ziende dat de brief geen stempel of postmerk droeg en derhalve niet de verwacht wordende zijn kon, ging de vernieuwde teleurstelling in eene natuurlijke nieuwsgierigheid over, waarin *Leonore* en de overige betrekkingen deelden.

Spoedig was het zegel verbroken en las *van Guntheim* tot zijne niet geringe verbazing de volgende regelen:

Wel Edel Gestrenge Heer!

— Van den man, dien gij thans uwen schoonvader noemt...."

— Nog niet, zeide *Prevost* glimlagchend.

— Helaas!" riep *van Guntheim* en las voort: »mogt ik leeren, wat ouderliefde beteekent. Mijn hart dankt er hem voor en om die dankbaarheid meer werkdadig te toonen, zoo smeek ik hem mij te willen toestaan, zijne dochter, uwe jonge gade, als dochter te mogen beminnen, terwijl ik haar als de zoodanige met de levende hand een kapitaaltje waag aan te bieden, dat mijne overgeblevene dochter mede volgaarne afstaat."

Ik weet het, aan middelen ontbreekt het u niet. doch welligt zal het der jonge gade niet ongevallig zijn, om uit eigene fondsen dat geluk rondom zich te kunnen verspreiden, dat zij zelve zoo waardig is te genieten en dat haar zoo hartelijk wordt toegebeden door hare en ook u moederlijk toegenegene vriendin:

Douairière *van Tal.*

P. S. Zoo ik het geluk mag smaken een toestemmend antwoord te ontvangen, zal de uitbetaling van tien duizend gulden in twee termijnen zoo spoedig mogelijk geschieden.

De uitwerking van dezen brief was verbazing — maar de belanghebbenden moesten geene menschen zijn geweest, zoo het antwoord niet geheel naar mevrouw *van Tal's* genoegen ware uitgevallen.

Het zonlicht van den volgenden dag bescheen een verrukt jeugdig echtpaar. Met de koets, waarmede het huwelijksreisje werd begonnen, legde het jonge paar nog eerst een kort bezoek bij de baronesse *van Tal* af.

De douairière was hartelijk en had den toonelrok der beau monde geheel uitgetrokken.

Charlotte zag erg wit, toen zij *Leonore* de hand reikte.....

Van Guntheim zag rond en vóór zich en naast zich als of hij nog niet geheel van de kerkplegtigheid bekomen was en *Leonore*....., welke pasgehuwde maagd heeft niet iets buitengewoons, iets opmerkelijk interessants? — *Leonore* weende — weende tranen van blijdschap, tranen van droefheid, — zij toch verliet hoewel voor korten tijd, voor de eerste maal haars levens, den beminden vader — en tranen van dankbaarheid, zoodat zij weenende binnenkwam en weenende weer in het rijtuig stapte, tot dat de dierbare echtvriend door zoeten kout die milde bron stuitte.

En nu, goede reis, mijnheer en mevrouw *van Guntheim*; blijft niet al te lang uit, want papa *Prevost*, die nooit meer ten tooneele zal verschijnen, weet met zijn ledigen tijd geen raad. Alleen het stellen van geschikte tooneelstukken tot beschaving en opleiding van den mensch geeft hem eenige afleiding, *Leonore* moet die eerst goedkeuren en dan moeten ze nog in de Hollandsche taal worden overgezet. *Van Bierenstag*, die somwijlen bij *Prevost* een glas wijn komt drinken, heeft zich bereid verklaard, om die overzetting te beproeven terwijl wij ten slotte vermelden, dat de jonker meer

Op de Vendutie van Vrijdag den 2 November, zullen worden verkocht: diverse beschadigde en onbeschadigde lijnwaden, engelsche sloten, rasamala balken, voorts nog van drie ringen vroeger geannonceerd in den *Java-Bode* No. 83.

(2087) VAN SLOOTEN, MORGAN & Co.

Groentezaden,

in pakken van 41 Soorten, pas ontvangen bij

(2065) L. MEIJER.

Glas- en Vensterruiten

te bekomen bij

(2060) EMANUEL, Schilder.

Gang Patjenongan.

Dépôt van geraffineerde Suiker

bij **VAUPEL & Co.**

De ondergeteekenden hebben de eer het Publiek te verwittigen, dat bij hen verkrijgbaar is de Suiker uit de raffinaderij van den heer *H. Mac Gillavrij*, nabij Soerabaya; aangezien de bewerking op eene groote schaal geschiedt, is dezelve tegen *f* 8.— contant per mandjes van 1/4 picol. No. 1, te verkrijgen; de ten dezen gevolgde nieuwe wijze van bewerking verdient, als meer zoetdeelen inhoudende, verre de voorkeur boven de gewoonlijk gevolgde.

(1905) VAUPEL & Co.

S. B. VAN KLEEFF & CO.

Passer Pisang.

Ontvangen met het schip Hugo Grotius, Kapt. Glazener, eene partij exquise Provisiën, bestaande in:

Kaas, Hammen, Saucijs de Bologne, Seltzerwater 1855, Rookspek, Zoutvleesch in kleine vaatjes, Rookvleesch, zouten Tongen. (2068)

TE KOOP Een huis, gelegen op het Koningsplein. Te bevragen bij

(2075) E. MOORMANN & Co.

TE HUUR Het Landje **Lontar Satoe** met het daarop staande Huis, op Kramat. te bevragen bij

(2063) A. F. LENS,

Gang Polones.

Gestoffeerde Kamers

met of zonder Kost.

(1464) E. S. DORT.

Tagal.

Northern Assurance Company.

Established 1836.

For Fire and Life Assurances.

Capital £ 1,259,760 Sterling.

The undersigned have been appointed Agents for Java and the surrounding Dutch Possessions, and are now prepared to receive applications for Insurance.

(2016) MORGAN, MELBOURN & Co.

Batavia, *September* 5th. 1855.

Northern Assurance Company.

Opgerigt in 1836.

Voor Brand- en Levensverzekeringen.

Kapitaal £ 1,259,760 Sterling.

De ondergeteekenden, benoemd zijnde tot Agenten van voornoemde Maatschappij voor Java en de omliggende Nederlandsche Bezittingen, zijn thans bereid om aan verzoeken ter Verzekering gevolg te geven.

(2017) MORGAN, MELBOURN & Co.

Batavia, 5 *September* 1855.

PHOENIX FIRE OFFICE.

Gevestigd te Londen sedert 1782.

Ongelimiteerd Kapitaal.

De Ondergeteekenden, Agenten dezer Maatschappij, blijven voortdurend verzekeringen sluiten tegen Brandschade op Woon- en Pakhuizen, Meubelen, Koopmansgoederen, enz., zoo mede op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen, tegen de volgende premiën:

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen in Steden, zoomede op Goederen in dezelve........ 1% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, gelegen buiten Steden, en afgezonderd van andere Gebouwen, zoomede op Goederen en Meubelen daarin aanwezig... 1/4% »

Op Suiker-, Koffij- en Thee-Etablissementen.

Gebouwen van Steen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, Producten, Machineriën, Gereedschappen, enz., daarin aanwezig........ 3/4% 's jaars.

Op Gebouwen van Steen en Hout of van Hout alleen met Pannen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig.... 1% »

Op Gebouwen van Hout, met Sirappen gedekt, zoomede op Goederen, enz., daarin aanwezig........ 1 1/4% 's jaars.

Op Schepen, liggende op Reeden...... 1% »

(2073)
E. MOORMANN & Co., te Batavia.
J. KNAGGE & Co., te Samarang.
P. KERVEL & Co., te Soerabaya.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Zesde Klasse.

Heele, Halve en Kwart Loten in deze klasse te bekomen.

Een Heel Lot à *f* 100. Een Half Lot à *f* 50. Een Kwart Lot à *f* 25.

Tien Halve Loten of Twintig Kwart Loten *f* 475.
Twintig dito » Veertig dito - 900.

Bij

(2070) H. M. VAN DORP, te Batavia.

128ste FRANKFORTER LOTERIJ.

Vierde Klasse.

Uitgekomen met een prijs van *f* 15, de nommers 15760, 24854, 6280, 15809, 17629, 4942, 14466, 4668, 14985, en No. 16745 met *f* 1000.

Vijfde Klasse.

Uitgekomen met een prijs van *f* 20, de nommers 12988, 7916, 17277, 24847, 22873, 14764, 12235, 19499, 557, 15117, 1382, 5977, 23981, en met *f* 100 No. 19500. (2069)

Eene bejaarde weduwe wenschende te repatriëren, biedt zich aan, gedurende den overtogt tot oppassing van kinderen dan wel om eenige kinderen derwaarts te begeleiden. Adres letter A bij gebr. *Kocken* te Soerabaya. (2083)

De ondergeteekende, gewezen Gezagvoerder van het onlangs alhier verbrande schip *Egmond & Hoorne*, gevoelt zich gedrongen, bij deze openlijk zijnen dank te betuigen aan de Heeren Officieren van Z. M. zeemagt, *Oudraat* en *Schuurman*, die onmiddelijk na de eerste aanvrage van boord, met assistentie waren toegesneld, aan de Heeren *de Wijn* en *Zeijlstra*, Gezagvoerders der schepen Willemina & Clara en Koning Willem III, aan de Officieren en Manschappen der schepen Anna, India en Zwaluw; en wijders aan alle degenen, die hem en zijne equipage in hunne pogingen tot blusschen van den brand, en in het redden van den inventaris, tot op het oogenblik van het verlaten van voormelden bodem, zoo krachtdadig hebben bijgestaan.

(2096) A. GLAZENER, Jr.

Batavia 27 *October* 1855.

AVIS AU PUBLIC.

M. *Gilbert* a l'honneur d'annoncer, que la Soirée de Prestidigitation, qu'il devait donner aujourd'hui, Samedi, dans la Salle de l'Harmonie, est retardée par des circonstances indépendantes de sa volonté, et remise à **Mercredi prochain**, le 31 Octobre. Il espère que le Public de Batavia ne lui en vondra pas de ce léger rétard, et lui continuera la bienveillance dont il l'a déjà honoré et dont il est si profondément reconnaissant.

Batavia, 26 *Octobre* 1855. (209

LEES HIER.

De ondergeteekende heeft bij deszelfs **Zadel- en Schoenmakerij** nog eene **KLEEDERMAKERS WINKEL** opgerigt; beveelt zich in de gunst van het geëerde ingezetenen alhier en elders, en maakt de bestelde kleedingstukken goed en spoedig af.

(2074) G. W. SELS.

Buitenzorg, 26 *October* 1855.

Vermist

op de avond vendutie van Donderdag den 25 October deel 3 en 4 van de **Mémoires d'une Contemporaine.** De vinder wordt beleefd verzocht deze deelen terug te bezorgen bij den boekhandelaar

(2094) H. M. VAN DORP.

Iemand Hollandsch en Fransch kennende verzoekt schrijfwerk. Adres kantoor van Mr. *Bake*. (20

Indien iemand zich wil associëren die circa *f* 25/m. kan bijbrengen, daartoe eene schoone gelegenheid, waaromtrent men nadere inlichtingen kan inwinnen onder lett. A. B. Adres franco Postkantoor te Samarang. (2064)

BELEEFD VERZOEK.

Onder kennisgave, dat het getal inteekenaren op de ten behoeve der noodlijdenden in Nederland, uit te gevene plaat, voorstellende *eene Inlandsche school in de kampong*, tot heden 528 beloopt, verzoekt de ondergeteekende beleefd aan H. H. inteekenaren, die het bedrag daarvoor nog niet hebben overgemaakt, zulks ten spoedigste te willen effectueren.

A. VAN PERS.

Batavia, 24 *October* 1855.

Iemand van jeugdigen leeftijd, die in Europa zijne opvoeding heeft genoten en bekend is met de Hollandsche, Fransche, Engelsche, Hoogduitsche, Maleische en Sundanesche talen en door gestadigen omgang met Inlanders, bekend is geworden met hunne zeden en gewoonten, wenscht op billijke voorwaarden geplaatst te worden als administrateur op eene Landelijke onderneming in den Westhoek van Java, dan wel op een Handelskantoor te Batavia. Getuigschriften omtrent geschiktheid en goed gedrag kunnen overgelegd worden. Adres lett. Z. aan de redactie van den *Java-Bode*. (2056)

Boekhandel van *Lange & Co.*

Van de pers gekomen en aan Inteekenaren verzonden:

Tweeden Vervolg-Index op het Staatsblad van Nederl.-Indië, over 1851 tot 1854,

door *J. H. de Waal*, oud-secretaris van financiën.

Prijs *f* 8.

Ligt ter perse: eenen tweeden druk van de

Vervolg-Index op het Staatsblad van Nederlandsch-Indië, over 1845 tot 1850,

door denzelfden schrijver.

Prijs *f* 6. Aanvragen franco. (2086)

---

dan vroeger het huis van mevrouw *van Tal* bezoekt, hetgeen met *Charlotte* nog wel — maar enfin, dat moeten wij afwachten.

DE BETRAPTE DIEF.

In den afgeloopen zomer bevond ik mij in de Geldersche streken en de Gelderschen houden nog al van buiten partijen, — eene wijze van zich te vermaken, die betrekkelijk weinig geld kost en waarbij men ruimschoots genoegen kan smaken. Naarmate het gezelschap meer of minder talrijk is, komt er een of komen er twee rijtuigen voor, en daarmede vertrekken de vrienden naar de plaats of de plaatsen waar men zich voorstelt den dag genoegelijk door te brengen. De zoogenaamde koude keuken gaat doorgaans mede, in gezelschap van eenige flesschen rooden of rijnschen wijn. Men weet, dat er op de plaats, waar men denkt te vertoeven, aardappelen en salade, benevens lekkere flensjes te bekomen zijn, en, moge er al aan het diner iets ontbreken, — de, tot éénen disch nevens elkanker geschikte, tafeljes al niet even hoog zijn — de matten stoelen het een en ander te wenschen overlaten — de wijnkelken en waterglazen verschillende zijn van omvang en vorm — het zou een kniesoor wezen, die daarop eenige aanmerking zou willen maken; integendeel, ieder gebrek of ongerief geeft stof tot scherts en vreugde en menig aanzienlijk persoon, die drie weken bevorens, op het vorstelijk Loo bij Zijne Majesteit dineerde, verklaart, wanneer men huiswaarts gaat, dat hij zich daar niet half zoo goed heeft geamuseerd.

Ik vind het, al ben ik oud van dagen en grijs van hairen, regt prettig op zulke buitenpartijen te gast genood te worden, de leden van 't gezelschap zijn er zoo sans géne en, als 't ware en négligé, en, waar dit het geval is en men elkander kent en goed verstaat, hebben gastheer en gastvrouw meer zelfvoldoening dan menigeen, die, voor een exquis diner en bijkomende ingredienten, in een gereputeerd logement of restauratie, eene rekening van tien of ook wel eens twintig gulden per persoon ontvangt, die men, om zijne reputatie niet te compromitteren, betaalt, hoewel men van gevoelen is, dat men voor zooveel gelds veel meer genoegen had kunnen hebben.

Op zekeren dag was ik op zulk een eenvoudige buitenpartij, aan de dusgenoemde Geitenkamp (alias Mikwis!) buiten Arnhem genoodigd en het woord »bedanken" stond in mijnen katechismus niet. Ouden van dagen en jeugdigen van jaren zouden mede van de partij zijn, waarvan men zich veel genoegen voorstelde. Zes-en-twintig personen, groot en klein, werden in een tweetal rijtuigen letterlijk opeengepakt, en dit opeenpakken, anders een incident, gaf stof tot kortswijl en vreugde. Was het opzet of toeval? — ik vermeet mij niet het te beslissen, maar ik bevond mij te midden van het jonge volkje en het ontbrak niet aan beschuldigingen, als zou ik zelf dit zóó bestuurd hebben! Het ware boter aan de galg gesmeerd mij op dit punt te willen defenderen, en daarbij was ik te goed geplaatst om mij te beklagen; maar, toen wij aan de plaats onzer bestemming waren aangekomen, werd ik, door de bejaarde heeren, in requisitie gesteld en van het jonge volkje afgezonderd gehouden. Het moest heeten: »dat ik nu voor van daag genoeg geprofiteerd had van het gezelschap der jonge dames en mij nu meer in de nabijheid der bejaarde heeren had te houden!" Ik schikte mij in mijn noodlot.

Na het déjeuner zou het gezelschap eene wandeling doen en de gansche colonne zette zich in beweging. Al spoedig evenwel geraakte het jonge volkje, vlugger dan de meer bejaarden, vooruit en weldra uit het gezigt. Eerst werd er vastgesteld, dat wij het met het weêr zoo uitmuntend troffen; vervolgens sprak men over de schoone omgevingen van de Geitenkamp; maar die kapittels waren spoedig behandeld, en na een oogenblik van algemeene stilte, vroeg een der heeren aan een ander lid

Koninklijk Instituut voor de Taal-, Land- en Volkenkunde van Nederlandsch-Indië, te Delft.

Dezer dagen is door ons aan heeren leden verzonden No. 4 van het 3de deel der bijdragen van voormeld instituut benevens omslag en inhoud, waarmede alzoo dezen jaargang compleet is.

Heeren leden worden beleefdelijk uitgenoodigd voor zooveel zij hunne contributie over het thans afgeloopen maatschappelijk jaar 1854 (1855) nog niet hebben aangezuiverd, deze ten spoedigste in te zenden, daar onze rekening weldra aan de directie van het instituut zal worden overgelegd.

Zij, die zich als leden van het instituut wenschen te doen inschrijven, kunnen zich ten allen tijde daartoe bij ons aanmelden.

De bijdragen zijn van den aanvang af compleet te bekomen.

De contributiën kunnen ten gemakke der leden mede worden afgedragen te Samarang bij *V. H. Noman, Kolff & Co.* en te Soerabaya bij *E. Fuhri.*

De Correspondenten,

(2091) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

BATAVIA, 26 *October* 1855.

Inktkokers.

Wit porceleinen pomp-inktkokers, in 6 afmetingen, bij stuk en dozijn.

Draper's Noord-Amerikaansche luchtdigte Inktkoker.

Marmeren, bronzen en glazen bureau- en zak-inktkokers.

Fraaije pleeten present-inktkokers in groote sortering, bij

(2092) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Speelkaarten

van deugdzame kwaliteit, tegen zeer lage prijzen, bij gros en dozijn te bekomen bij

(2093) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Bij Van Haren Noman & Kolff,

te Batavia en Samarang.

I. *Van den Broek*, Sporen van de Natuurlijke geschiedenis der Schepping, 3de veel vermeerderde druk, 2 dln.

II. Vervolg van bovenstaand Werk; antwoord op de wederleggingen.

III. *Mason*. Schepping door regtstreeksche tusschenkomst van God.

IV. *Hugh Miller*. Het Scheppingswonder.

De geheele serie kost bij elkander *f* 20, de Werken zijn mede afzonderlijk verkrijgbaar. (2024)

VERGULDE SCHILDERIJ LIJSTEN,

op nieuw gesorteerd ontvangen, te bekomen op verlangde grootte, van glas en het noodige voorzien, bij

(1930) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Ontvangen.

Sigarenkoker (Manilla- en Havanah formaat), geheel nieuw model, met damesbusten en medaillon.

Parijsche Toilet-Troussen met gegalvaniseerd garnituur.

Porte-Monnaies en Portefeuilles in nieuwe aangename formaten, met elastieke sluiting.

Kantoor-Almanak-Borden voor tienjarig gebruik.

Dolkmessen, Bastet- en supra Engelsche Pennenmessen.

Koperen Zak-Boussoles.

Bureau Schellen en Marmeren Leitjes.

Bij

(2053) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

GENEESKUNDE.

Hyrtl, ontleedkunde. *f* 10.—
von Siebold, geregtelijke geneeskunde. *f* 6.—
Schurmayer, geneeskundige policie. *f* 6.—
Schmidt, vergelijkende ontleedkunde. *f* 4.—
Perk, geregtelijke scheikunde, 1e deel. *f* 2.50
Fock, natuur- en geneeskundig etymologisch woordenboek. *f* 9—
Druitt's chirurgisch vade mecum. *f* 10.—
te bekomen bij

(2077) H. M. VAN DORP, te Batavia.

LUTHERSCHE GEZANGEN

met Evangelien en Epistelen, in rood, bruin en groen Marokijn *f* 6 en *f* 8.

N. Testament, Psalmen en Gezangen, dito dito, in verschillende formaten en prijzen, bij

(2078) H. M. VAN DORP, te Batavia.

Boekhandel van *H. M. van Dorp*, te Batavia.

Martin, beredeneerd Nederduitsch woordenb. *f* 10.—
Kramer's geographisch woordenboek, nieuwe uitgave. *f* 20.—
v. d. Hoëvell, slaven en vrijen, 2 dln. *f* 10.—
Verheull, is 't waar of niet. *f* 5.—
van den Honert, formulierboek. *f* 15.—
Koetsveld, Schetsen uit de pastorij van Mastland. *f* 2—.
Idem, oudejaarsavond. *f* 4.—
Beets, camera obscura. *f* 5.—
Idem, korenbloemen. *f* 4.—
Jonathan, waarheid en droomen. *f* 3.—
Ter Haar, gedichten, 2 dln. *f* 10.—
des Amorie v. d. Hoeven, leerredenen, 2 dln. *f* 9.—
Idem Jr., nagelaten leerredenen. *f* 5.—
Idem, academiereis. *f* 4.— (2079)

Lithographisch Établissement.

De ondergeteekende beveelt zich bij voortduring aan tot het vervaardigen van allerlei lithographische werken, als: handelspapieren, etiquetten, visite- en adreskaarten, kaarten, platen, etc., hetwelk alles met de meeste zorg en netheid vervaardigd wordt. Proeven van het werk zijn op aanvrage te bekomen.

(1832) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, September 1855.

VERGULDE LIJSTEN

in verschillende dimensiën te bekomen bij

(1868) H. M. VAN DORP, te *Batavia*.

Het Vertrek der Stoomboot **LANGAN LAMONGAN**, gezagvoerder *Prins*, is bepaald als volgt:

Van **Batavia** naar **Samarang** op den 10, 20 en 30 van iedere maand, en

Van **Samarang** naar **Batavia** op den 5, 15 en 25 van iedere maand.

Nadere informatiën zijn te bekomen ten kantore van

MACLAINE, WATSON & Co., alhier

en te Samarang bij

(1906) McNEILL & Co.

Naar *Soerabaya*

zal den 30 dezer vertrekken het stoomschip **Ambon**. Voor vracht en passage adressere men zich bij de agenten

(2088) B. KOPERSMIT & Co.

BATAVIA, *den* 27 *October* 1855.

Wordt Passage naar Nederland

aangeboden met het nieuwe Nederlandsche barkschip **S. van Heel**, kapitein *van der Waal*, voorzien van de gemakkelijkste en luchtigste inrigtingen.

Deze bodem zal waarschijnlijk tegen het midden van November de terugreis van hier naar Nederland aanvaarden.

Voor inlichtingen gelieve men zich te adresseren tot

de Agenten,

(2084) P. LANDBERG & ZOON.

Passage naar *Nederland*.

In het begin van November, zal direct van hier vertrekken, het snelzeilend Nederl. schip *Maria Elise*, kapt. *M. van der Putte*. Deze bodem is bijzonder goed voor passagiers ingerigt en voert eenen geëxamineerden doctor. Eene melkgevende Hollandsche koe, is mede ten gerieve der passagiers aan boord.

Nadere informatiën te bekomen bij

(1810) E. MOORMANN & Co. *alhier*.
J. KNAGGE & Co. te *Samarang*.
P. KERVEL & Co. te *Soerabaya*.

Voor Passagiers naar Nederland

wordt aangeboden het nieuw gebouwd Nederlandsch Klipperschip **SENIOR**, gezagvoerder **K. L. SWART**.

Deze boden heeft een **gezonken Campagne** en is uitmuntend ingerigt voor den overvoer van Familiën en enkele Personen.

Het vertrek zal van hier plaats vinden medio November. Nadere informatiën bij

de Agenten,

(2032) C. BAHRE & G. KINDER.

BATAVIA.

In den namiddag van gisteren, omstreeks ten half een ure, kwam alhier ter reede het particuliere stoomschip *Ambon*, aan boord hebbende Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal met Mevrouw *Duymaer van Twist* en gevolg, terugkeerende van de reis naar de *Molukko's*.

Zijne Excellentie en Mevrouw *Duymaer van Twist* bevinden zich in goeden welstand, en zijn onmiddelijk na aankomst gedebarkeerd.

— In ons Nommer van den 13den dezer, deelden wij bereids mede, dat de cholera in de residentie Bantam vele slagtoffers vorderde; latere berigten melden, dat deze vreeselijke kwaal aldaar nog steeds toenemende is en vooral onder kinderen ten hevigste woedt.

— Naar aanleiding van de, in ons vorig nommer gedane toezegging, deelen wij alsnu een volledig rapport omtrent het verbranden van de *Egmond en Hoorne* mede en bezigen daartoe de ons welwillend tot dat einde afgestane verklaring van den gezagvoerder, voor notaris en getuigen afgelegd.

De ondergeteekende, gezagvoerder van het Ned. barkschip *Egmond en Hoorne*, verklaart bij deze, dat hij, na alvorens op Tagal en Cheribon een gedeelte der lading te hebben ingenomen, den 5 October wederom te Batavia was aangekomen en aldaar de lading gecompleteerd had, zijnde op den 9 October de laatste lading aan boord gekomen. De geheele lading bestond uit 10,000 pic. suiker, 1531 pic. nagelen, 800 pic. tin, 400 pic. duiten en 130 pic. rotting.

Dat hij op den 20 October, bezig zijnde het schip uit te klaren, onverwachts tijding kreeg door den scheepsdoctor, dat er brand in het schip ontdekt was, dat hij zich zoo spoedig mogelijk naar boord heeft begeven, doch buiten de rivier komende, het schip reeds zeilende zag naar de modderbank, alwaar het ook op vastgezet werd, vóór de gezagvoerder aan boord was.

Dat hij, aan boord komende bevond, dat twee officieren der op de reede liggende oorlogschepen het commando op zich hadden genomen en met hun sloepsvolk, bijgestaan door de stuurlieden van de schepen *India*, *Anna* en *Willem III*, benevens de scheeps equipage, ijverig bezig waren en alle pogingen aanwendden tot blussching van den brand. De kappen en lantaarns waren allen reeds overdekt met zeilen, die gestadig nat werden gehouden.

Dat hij de kajuits-lantaarn heeft laten openen en nadat de rook een weinig opgetrokken was, in de kajuit is afgeklommen, om meer in de onmiddelijke nabijheid van den brand, pogingen tot blusschen aan te wenden. Daar de brand echter in het ruim onder het vloerdek der campagne ontstaan was, barstte er bij het openen der kerksdeur zulk een verstikkende rook uit, dat het onmogelijk werd het langer in de kajuit uit te houden en zelfs een der matrozen, om niet te stikken, door de kajuitramen moest ontsnappen.

De in de kajuit weggestuwde goederen en provisiën waren er inmiddels uitgehaald en geborgen.

Dat hij de onmogelijkheid inziende, om beneden iets met vrucht tegen den verderen voortgang van den zich snel verspreidenden brand aan te wenden, alle kappen en lantaarns, de ramen der voor-kajuit en alle overige openingen en toegangen zorgvuldig liet digt maken, om door afsluiting der buitenlucht het vuur te smoren.

---

van het gezelschap, tevens lid van de Regtbank te Arnhem, of de dader of daders van een belangrijken diefstal onder Westervoort nog niet ontdekt waren? welke vraag ontkennend werd beantwoord.

Maar nauwelijks was dit antwoord gegeven, of een ander lid van het gezelschap nam het woord, en zeide met een spottend gelaat:

— Ja, wanneer de dieven de policie als in den mond loopen, dan is 't niet moeijelijk hen te vangen; maar als die snaken maar op hun tellen passen, dan vischt de justitie doorgaans achter 't net."

Onze vriend van de regtbank, die geen acht op het spotachtig gezigt van den spreker had geslagen en het gezegde ernstig opnam, voelde zich min of meer beleedigd en sprak: »Het is jammer dat mijnheer s., in plaats van zich met handelszaken bezig te houden, niet in de regten gestudeerd heeft, of wel commissaris van policie is geworden."

De heer s. bemerkte, uit de wijze waarop dit gezegd werd, dat mijnheer de regter op het punt was humeur te toonen, keerde zich om, want hij was een paar passen vooruit getreden, en zeide met het jovialste gezigt van de wereld:

— Commissaris van policie? ja, dat zou ik wel hebben willen wezen, wanneer men er mij voor in de wieg had gelegd. Ik heb er twee of driemalen voor gespeeld, en dat niet zonder succes. Hebben de vrienden lust, dan wil ik hun een van die gevalletjes eens vertellen!"

— Ja, vertel! vertel!" klonk het van alle kanten.

En nu wil ik den heer s. zelven doen spreken.

— Voor jaren geleden had ik, voor eens en voor altijd, van den kantoorlessenaar, het pakhuis en de beurs afscheid genomen, zonder mij daarom aan het maatschappelijke leven te onttrekken. Intusschen vertoefde ik, gedurende de zomermaanden, met mijne naaste betrekkingen, meestal op het land, slechts nu en dan, wanneer mijne tegenwoordigheid vereischt werd, mij naar de stad begevende. Een man van jaren, vroeger dienaar der justitie, was met zijne niet meer jeugdige dochter, als dusgenoemde huisbewaarder, in mijne stadswoning geplaatst.

In den nazomer van het jaar 1827, moest ik in de stad wezen, en daar was ik in mijn gewoon huishoudelijk vertrek, gelijkvloers met den tuin en op dezen het uitzigt hebbende, en voor mijn schrijftafel gezeten werkzaam. Die schrijftafel was gelijk aan den gewonen vorm van dergelijke meubelstukken, in twee deurtjes, ter regter- en linkerzijde, gaven, geopend zijnde, den toegang tot kastjes, met planken voorzien, waarin ik gewoon was boeken, papieren en geld te bewaren.

Ik had iemand tegen dien morgen ten mijnent bescheiden, om eene geringe som van vier gulden in ontvang te nemen, en, toevallig in mijn geldmandje moetende wezen, had ik bij voorraad dit bedrag in een zeeuwschen rijksdaalder en een acht-en-twintig afgepast. Maar, reeds stond ik gereed huis en stad te verlaten, toen de, mij zeer goed bekende, bediende nog niet was verschenen. Gemakkelijk had ik dit geld aan den huisbewaarder ter hand kunnen stellen; maar, ontevreden over het verzuim van den doorgaans nalatigen bediende, borg ik de beide muntstukken in het kastje ter regterzijde, ze op een der plankjes voor de hand leggende. Dit was mijn laatste werk in de bewuste tuinkamer en ik vertrok, denkende: „Laat de vent, voor zijne straf, maar eens vergeefs loopen, dan zal hij wel leeren beter op zijn tijd te komen!"

(*Wordt vervolgd*)

Door kleine openingen in de lantaarns gaven de spuiten overvloedig water omlaag.

Dat bij door den geweldigen rook, die door alle naden en reten naar boven drong, bespeurende dat de brand nog niet in hevigheid verminderde, besloot het schip vol water te laten loopen en te dien einde, in overleg met de aan boord zijnde zee-officieren *Oudraat* en *Schuurmans*, naar het wachtschip zond om een sloep of barkas met een kanon, ten einde een gat in het schip te schieten, doch ten antwoord, kreeg, dat het kanon niet bruikbaar was, en daarom besloot een gat in het schip te hakken, hetgeen door de hooge zee zeer moeijelijk ging en door dat het niet diep genoeg gemaakt konde worden, zeer onvoldoende bleek te zijn. De zeilen waren intusschen allen afgeslagen en geborgen, en zooveel van de tuigaadje neêrgenomen als mogelijk was; de waarlooze spieren en bramstengen en raa's werden overboord gezet, totdat de invallende duisternis het werk deed staken.

Van de goederen der equipage was alles behouden gebleven, alleen van den gezagvoerder was niets gered; onder diens hut in het ruim was de brand het eerst aangekomen en maakte de verstikkende rook het al dadelijk onmogelijk, iets uit de hut te kunnen redden.

Dat de spuiten van het haven-kantoor en van Z. M. wachtschip *Boreas* onbruikbaar zijnde, werden weggezonden en den geheelen nacht gebruik gemaakt werd van de brandspuit van Z. M. schoener *Banda*.

Dat oogenschijnlijk gedurende den nacht de hevigheid van het vuur verminderde, zoodat met algemeen overleg besloten werd, in den vroegen morgen van 21 October de groote luiken te openen en zooveel mogelijk van de lading te lossen in de daartoe aan boord gezondene praauwen.

Dat de rook echter spoedig zoodanig toenam, dat men verpligt was de luiken weder te sluiten en men alstoen overging het schip geheel af te tuigen. De brand was nu sterk toegenomen, zoodat omstreeks half 10 ure de vlammen zich door de kajuitslantaarn en kajuitspoorten een uitweg baanden en weldra de geheele campagne in lichtelaaije vlam stond. Omstreeks half 12 ure nam de hitte zoo geweldig toe, dat wij genoodzaakt waren het schip te verlaten en aan de vlammen prijs te geven, die zich reeds om 2 ure over het geheele schip verspreid hadden.

Wijders verklaart de ondergeteekende, vele hulp te hebben ondervonden van de officieren *Oudraat* en *Schuurman*, die op de eerste aanvraag om hulp onmiddelijk toesnelden en waarvan de laatste, den geheelen nacht en den volgenden morgen, tot het laatst toe, aan boord bleef. De stuurlieden van de Ned. schepen *India*, *Willem III* en voornamelijk de 2de stuurman *Cramer*, van de Ned. bark *Anna*, verdienen allen lof wegens hunne ijverige bemoeijingen tot berging van tuig en inventaris.

Het schip bleef den geheelen dag doorbranden en was op Maandag avond den 22 October tot op het water verteerd, waarna hetzelve zonk.

A. Glazener, Jr.

— De Australische dagbladen melden de behouden aankomst van Miss *Catherine Hayes* te Sidney. Vele harer oude bewonderaars toonen zich nog even enthousiast als bij haar vroeger bezoek. Zoo is onder anderen door den procureur-generaal, die haar bij hare aankomst als een trouw ridder opwachtte, een luisterrijk gastmaal ter harer eere aangerigt geworden.

Bij haar bezoek te Melbourne, in welke plaats onder de arbeiders groot gebrek heerschte, is door haar, ten behoeve der noodlijdenden, een concert gegeven, hetwelk eene aanzienlijke som heeft opgebragt.

— Voor onze lezeressen deelen wij het onderstaande voorschrift mede, om gedurende geruimen tijd een bloemruiker te bewaren.

Een bloemkweeker van langdurige ondervinding geeft den raad om, zoodra het bouquet geplukt is, het zachtjes met koud water te besprenkelen; het vervolgens in eene vaas met zeepsop te plaatsen, waardoor de steel voedsel ontvangt en de bloemen in hare volle schoonheid bewaard blijven. Iederen ochtend moet het bouquet, uit het zeepsop genomen, zijdelings in frisch water gelegd worden, waarbij men in het oog houde, de stelen het eerst in het water te steken. Laat den ruiker gedurende twee minuten daarin liggen, neem hem alsdan uit het water en besprenkel op nieuw de bloemen zachtjes met de hand. Alsdan worden zij op nieuw in het zeepsop gezet en zullen er, even als of zij versch geplukt waren, uitzien. Het zeepsop moet om de 3 à 4 dagen verwisseld worden.

Dit voorschrift opvolgend, kan een ruiker gedurende eene maand in volle schoon- en frischheid bewaard blijven, terwijl bij nog veel langer zich in een redelijken staat vertoonen zal. De meeste oplettendheid voor deze schoone maar teedere natuurkinderen wordt echter bij de behandeling vereischt, wil men niet dat de aangeduide proef ten eenenmale mislukken zal.

— In de *Javasche Courant* van heden leest men:

Preanger Regentschappen. Den 13den dezer waaide in de Districten Tjitjoroek en Soekaboemie een hevige wind uit het oosten, waardoor 12 huizen, eene paseban, 3 warongs, 1 wachthuis en 1 paardenstal werden omgeworpen.

Den 15den daaropvolgende barstte boven de hoofdplaats Tjiandjoer een storm uit het Noorden los, vergezeld van zware regen en hagel, ten gevolge waarvan 68 huizen, 1 paseban, 13 keukens, 21 padieschuren, 3 paardenstallen en 173 boomen en boomstoelen werden omgerukt.

Ook de in de nabijheid der hoofdplaats gelegene districten hebben hierdoor geleden.

In het district Peser werden 9 huizen omgeworpen.

In het district Tjiepoetrie (kampong Tjiburem) werden 9 huizen omgerukt en 3 inlanders, hoewel niet doodelijk, door den bliksem getroffen.

In het district Malebèr waren mede 11 huizen, 1 padieloemboeng, 1 massidjiet, 1 warong en 1 karbouwkraal vernield.

Deze natuurverschijnselen schijnen zich tot eenen betrekkelijk klein omtrek bepaald te hebben.

Zuid- en Ooster-Afdeeling van Borneo. De berigten over de maand September jl. behelzen dat de weersgesteldheid niet was verbeterd en dat door den ongewonen lagen waterstand de steenkolenafvoer gestaakt was.

Wester-Afdeeling van Borneo. De berigten, loopende tot den 14den October jl., luiden als volgt:

Den 1sten October is de pangeran *Anom Kesoema Negara* van Mampawa overleden. Het gouvernement verliest in hem een getrouw onderdaan.

De wd. resident had met Zr. Ms. stoomschip *Borneo* eene reis gemaakt naar Sambas, Pamangkat, Sinkawang, Soengie Raja en Soengie Doerie, Mampawa en S. Pinjoe, en was den 4den October te Pontianak terug gekeerd.

Het doel dezer reis was geweest, nog eenige hangende plaatselijke zaken af te doen, zoomede om de zekerheid te erlangen van het in omloop gebragt gerucht, dat *Liauw-njie-Leonij*, (een der bij de bevolking het meest gevreesde Chineesche opstandelingen) naar Serawak zou zijn gevlugt, welk gerucht is bevestigd.

In de Chinesche districten waren alle opruijers van vorige opstanden en eedgenootschappen, met uitzondering van nog slechts weinigen, in hechtenis genomen.

De hoofden betoonden meer ijver, en de policie, in de verschillende deelen dezer residentie, werkte veel beter dan vroeger.

Door de aanhoudende droogte werd de afvoer van rijst langs de Kapoeas en de bewerking der sawas in de benedenlanden van Mandor, Mampawa, van de Chinesche districten en van Sambas nog steeds belet.

De Dayaks, die bij voorkeur de hooger gelegen drooge gronden beplanten, hadden hierdoor de gelegenheid tot het aanleggen van zeer uitgestrekte ladangs.

Het was dus te verwachten, dat de nu tijdelijk heerschende schaarschte van dat graan in het volgende jaar door eenen ruimeren oogst vergoed zou worden.

NEDERLAND.

Eene brigade cavallerie van 1100 man, en eene batterij artillerie, zijn sedert den 1 Sept. in de omstreken van het kamp te Rijen gecantonneerd, tot het verrigten van groote manœuvres, onder bevel van den generaal-majoor van Toll.

De troepen, die aan deze manœuvres deel nemen, bestaan uit: het 4 regiment dragonders uit Haarlem; cantonnementen: Dongen, Gilze, Alphen en Ginneken; het 1, 3 en 4 escadron van het 2 regiment uit Tilburg, Maastricht en Venlo; cantonnement Tilburg; het 3 en 4 escadron van het 3 regiment uit Leeuwarden en Zutphen, cantonnement Oosterhout; eene compagnie rijdende artillerie uit Leiden, cantonnement Teringen.

— Z. M. heeft bepaald:

1. Dat de rok, thans bij de verschillende staven, mitsgaders bij het wapen der infanterie en het bataillon mineurs en sappeurs, alsmede door de officieren van de koninklijke akademie voor de zee- en landmagt gedragen wordende, zal worden vervangen door een korten jas.

2. Dat de gesloten kraag aan alle lakensche kleedingstukken, bij de opgemelde staven, corpsen en officieren in gebruik, zal worden vervangen door een open kraag.

3. Dat het gouden en zilveren galon, thans voor de pantalon in gala tenue voorgeschreven, in het algemeen wordt afgeschaft, zullende de pantalon voortaan alleen van biezen zijn voorzien, terwijl dat kleedingstuk, in het vervolg, van voren met een gulp zal worden gedragen.

4. Dat de degen, thans nog bij de generaals, mitsgaders bij de officieren van sommige staven en corpsen in gebruik, afgeschaft en vervangen wordt door een sabel met koppel, volgens het model bij de infanterie in gebruik, terwijl de generaals in het vervolg, in groote tenue, een koppel (ceinturon) van goud galon met dito sabeldrager, een en ander gevoerd met rood maroquin leder zullen dragen.

5. Dat het invoeren van den korten jas gedeeltelijk en achtervolgens zal geschieden, naar gelang dat de thans in gebruik zijnde rokken voor officieren, onderofficieren en verder manschappen zullen zijn afgedragen en de voorraad dier kleedingstukken zal zijn uitgeput.

— Gelijk reeds vroeger werd gemeld, heeft de heer P. van Rees, Oost-Indisch ambtenaar, met verlof hier te lande, bij de arrondissements regtbank te Tiel eene klagt ingediend wegens laster tegen den heer Noman te Zalt-Bommel, uitgever van het weekblad *de Indiër*. De heer Noman heeft toen als schrijver van het geincrimineerde artikel genoemd den heer H. J. Lion, welke laatste dan ook als beschuldigde zal te regt staan. Deze zaak nu zal op Donderdag 13 Sept. bij de arrondissements regtbank te Tiel behandeld worden.

— Uit Meppel schrijft men den 20 Aug.

In het diakonie-armenhuis alhier bevinden zich twee meisjes, Johanna Paddinge, oud 23 jaren, en Jansje Sneeijerbos, oud 17 jaren, waarvan eerstgenoemde omstreeks anderhalf jaar en laatstgenoemde nagenoeg drie maanden van het spraakvermogen was beroofd, ten gevolge, zoo men meent, dat eene koude op de spraakorganen was gevallen; de door onderscheidene geneesheeren aangewende geneeskundige hulp vermogt ten deze niets, de stem was en bleef weg; nu werd in de vorige week door iemand den raad gegeven, dat deze meisjes des morgens een versch gelegd ei, zoodra eene hen het gelegd had, en het nog warm was, raauw en zooveel mogelijk in zijn geheel moesten gebruiken, waardoor het bedoelde gebrek onmiddelijk zou genezen zijn; daarbij moesten de ongestelden in een uur tijds, nadat het genuttigd was, geene poging tot spreken aanwenden; het aanvankelijk in den wind geslagen middel werd eindelijk beproefd en wel met dien gelukkigen uitslag, dat bedoelde meisjes het reeds lang gemiste spraakvermogen plotseling geheel tot eens ieders verbazing hebben terug bekomen, enkel door het gebruik van slechts één ei; hare stemmen zijn volkomen helder en zuiver, gelijk te voren; wij hebben gisteren naar deze vrij veel besproken zaak naauwkeurig onderzoek in loco gedaan en haar bevonden zooals wij haar hier mededeelen.

— Dezer dagen deelden de dagbladen het berigt mede dat Z. M. de koning voor 100 £st. ingeschreven had in het fonds tot aankoop eener heerlijkheid voor de afstammelingen van lord Raglan. In de Engelsche bladen lezen wij omtrent deze zaak nog het volgende:

De vrienden en bewonderaars van den overledenen bevelhebber der Britsche legermagt in de Krim vormden reeds in Junij des vorigen jaars het plan, om een bewijs van hulde te geven, niet enkel als blijk hunner hoogachting voor den held, maar ook als eene erkenning van de gewigtige diensten, welke hij aan zijn vaderland bewezen heeft. Onder hen, die zich reeds terstond het meest beijverden om op die wijze de verdiensten als krijgsman en als burger, van lord Raglan te erkennen, waren zij, die aan de veldtogten in het schiereiland en aan den slag van Waterloo deel namen, de markies van Anglesea en de markies van Londonderry. Daalden beiden korten tijd na elkander in het graf, hunne namen en de belangrijke sommen, waarvoor zij inschreven, prijken aan het hoofd der lijst en hebben menigeen tot eene ruime bijdrage in het fonds aangespoord. Het meest geschikte huldebewijs achtte men het landgoed, hetwelk aan Raglan Castle paalt, en dat eenmaal het krijgstooneel was van Fairfax, toen deze aan het hoofd der troepen van het parlement de Cavaliers beoorloogde. Voor den aankoop van dit goed werden £st. 4800 bijeengebragt. De dood van zijn lordschap heeft de deelnemers aan het fonds thans reeds tot nog verdere bijdragen doen besluiten en in eene vergadering, gehouden onder voorzitterschap van den hertog van Richmond, werd besloten, dat de titel en het bezit eener heerlijkheid het beste geschenk was, dat men aan lord Raglan, of liever aan zijn geslacht, kon vereeren als eene blijvende herinnering aan de groote verdiensten van den overleden pair, zoowel in zijn openbaar als in zijn bijzonder leven. Met uitzondering van den hertog van Wellington, die voor £st 200 geteekend had, hebben de vele aanzienlijken, die aan de inschrijving deel namen, voor £st 100 ingeschreven. Dezelfde som werd ook toegezegd door den koning der Nederlanden, die als zoon van Willem II, den medestrijder in Spanje en een der helden van Waterloo, gaarne mede een bewijs van hulde aan lord Raglan gaf.

— Z. M. heeft aan den gepensioneerden majoor der infanterie van het leger in Oost-Indië P. J. Nack, vergunning verleend tot het blijven dragen van de activiteits-uniform.

ENGELAND.

Z. H. jagt *Ariel*, onder bevel van den kapitein de Beaulieu, kwam in den avond van den 9den September van Cherbourg in de haven van Plymouth aan, aan boord hebbende den prins Napoleon met zijn gevolg. Z. H. landde dadelijk en begaf zich naar het gouvernementshuis, waar hij door den admiraal sir William Parker ontvangen werd.

Men zegt, dat de prins voornemens is om verschillende Engelsche zeehavens te bezoeken. Het jagt zoude den volgenden morgen tegen tien ure tot het vertrek gereed zijn.

Eene nieuwe aanleiding tot spanning tusschen de Engelsche en Napelsche regeringen schijnt ontstaan te zijn. De heer Fagan, eerste attaché bij het Engelsche gezantschap te Napels, zou namelijk door den minister van policie zwaar beleedigd wezen. Nadat hij een gedeelte van den avond in den schouwburg del Fondo, in de loge van den opper-intendant der schouwburgen, prins Satriano, had doorgebragt, moet deze laatste bevel gekregen hebben, voortaan den man niet meer bij zich te ontvangen, die door den minister een vijand des konings, een roover en moordenaar genoemd wordt. De gezant sir W. Temple had, altijd volgens het wat vreemd luidend verhaal, ophelderingen wegens het gebeurde gevraagd.

— De *North British Daily Mail* zegt uit eene goede bron vernomen te hebben, dat er nieuwe veranderingen in het cabinet voorbereid worden. Eene coalitie tegen lord Palmerston is namelijk op het punt van zich te vormen. Lord John Russell, de heer Gladstone, sir James Graham en de overige Peelisten, waaronder de heeren Cobden, Bright en de vredespartij, zouden hieraan deelnemen.

— De burgerlijke ingenieur Dalft heeft een voor den oorlog bestemd houtvlot ontworpen, dat 1500 Engelsche voeten lang en 300 voeten breed en met schroefstoomvermogen en raderen voorzien is, door middel waarvan een wigt van 20,000 tonnen met den spoed van 15 knoopen in het uur vervoerd zal kunnen worden.

— Lord Dundonald klaagt op nieuw openlijk, na het bombardement van Sweaborg, dat men zijn stelsel van vernieling niet heeft willen volgen of behoorlijk onderzoeken. Genoemd bombardement, zegt hij, en het moedig afslaan van den uitval uit Sebastopol geeft, hoe loffelijk op zich zelf, geene genoegzame vergoeding voor de gedurende twee veldtogten opgeofferde menschen, noch voor de aanwending van 60 mill. pd. st. noch voor de ontzettende vermeerdering der openbare schuld, noch voor het achterwege blijven van beslissende zegepralen te land of ter zee. »Zullen wij, vraagt hij verder, een derde jaar, en de uitgave van nog 30 mill. pd. st. meer afwachten, in de hoop op voldoende uitkomsten door middel van nog meer bomproef drijvende batterijen, mortierschepen en stoomkanonneerbooten, met groote mortieren en kanonnen gewapend, die door soortgelijke overtroffen kunnen worden, of wil men geduldig afwachten, welke uitwerking de blokkade op de Russische geldmiddelen hebben zal?" Bij dit schrijven voegt zijn lordschap den inhoud van een bij hem ontvangen brief van den beroemden ingenieur C. Fox, waarin deze zijne meening uit, dat de vinding van lord Dundonald, door eene genoegzame zee- of landmagt ondersteund, eene vesting binnen weinige uren zou kunnen vernielen, het bedwingen van welke anders veel meer tijd kosten zou, en zulks met een betrekkelijk veel geringer verlies aan de zijde der aanvallers.

— De *Times* laat zich, onder dagteekening van 10 Aug., het volgende uit het legerkamp voor Sebastopol schrijven: Men spreekt menigwerf van sterfgevallen in de loopgraven, doch selden of nimmer heeft men gehoord, dat daar ook geboorten plaats hebben. Drie nachten geleden had eene zwangere zoetelaarster haar bataljon naar de loopgraven vergezeld, om den soldaten het troostvolle glaasje uit te reiken, daarbij met manhaften moed bommen en kogels trotserende. Tegen het aanbreken van den dag werd de arme vrouw door

BIJVOEGSEL
behoorende bij den
JAVA-BODE,
van Zaturdag 27 October 1855, No. 86.

barensweeën overvallen en bragt kort daarna tweelingen ter wereld. Moeder en kinderen zijn naar omstandigheden welvarende.

— Bij den dezer dagen gehouden verkoop der paarden van den markies van Exeter, is het paard Stockwell, de prijswinner van St. Leger, verkocht geworden voor de verbazende som van 3100 guinjes (p. m. *f* 40,000).

— Blijkens een brief uit het legerkamp voor Sebastopol is de generaal-majoor M'Gowan, bij een bezoek der voorposten, op drie plaatsen gekwetst, en alstoen in Russische gevangenschap geraakt; door middel van eene parlementaire vlag, heeft men hem allerlei benoodigdheden doen toekomen.

— Men verneemt dat het Engelsche oorlogsfregat *Prometheus* den 24sten Augustus eene kleine ontmoeting heeft gehad met de zeeroovers van het Riff. Het schip had namelijk bij Zera-baai op eene zandbank gestooten, en toen het zich dientengevolge langzaam van den oever verwijderde, openden de roovers een hevig geweervuur op het schip, waardoor de opperbootsman gedood werd. Zij werden hiervoor door een goede lading bommen en kanonskogels gestraft, waarop de *Prometheus* naar de baai van Alhucemas stevende.

FRANKRIJK.

De *Times* van 10 September behelst de volgende bijzonderheden omtrent den aanslag op het leven van keizer Napoleon, waarvan wij bereids, in ons buitengewoon nommer van den 22sten October, mededeeling deden.

De naam van den gevangen genomen persoon is Bellemarre. Hij is 22 jaren oud en te Rouaan geboren. Zestien jaren bereikt hebbende, werd hij wegens zwendelarij tot twee jaren gevangenis veroordeeld.

Na twee maanden zittens veranderde de keizer, destijds president der republiek, zijn vonnis.

Hij verklaart later een werkdadig aandeel te hebben genomen in de gebeurtenissen van den 2den December, en achter de barricades van de straat Rambuteau te hebben medegevochten.

Op dat tijdstip werden door de policie placcaten gevonden, met groote letters de woorden: *Beweegredenen voor de veroordeeling tot den dood van Louis Napoleon*, behelzende.

In den loop van het desbetreffend onderzoek, verklaarde Bellemarre de vervaardiger van deze placcaten te zijn. Hij werd bij verstek tot twee jaren gevangenis veroordeeld, en naar Belle Isle overgevoerd.

Na het verlaten der gevangenis in Februarij jl., leefde hij te Parijs onder een valschen naam en verdiende, als klerk van den constabel Jeanne, den kost.

Bellemarre is een man van een zwak gestel en van een alledaagsch uiterlijk.

Zijne antecedenten, zijne spraak en houding na zijn arrest en gedurende het verhoor toonen aan, dat hij niet in het volle bezit zijner zinnen is.

Hij had stand gevat bij den ingang der straat Marsollier, op het trottoir tegenover den ingang van den schouwburg, en hij loste zijne beide pistolen op het oogenblik, dat de kreten: *Leve de Keizer!* hem deden vermoeden, dat het rijtuig, hetwelk in de staatsiedames der keizerin bevatte, dat des keizers was.

Een stadspoliciedienaar, op die plaats met de wacht belast, sloeg onmiddelijk den arm des moordenaars neder en nam hem dadelijk gevangen.

Bellemarre werd eerst naar het policiebureau bij de Italiaansche opera gebragt, alwaar hij, onder voorzitting van den prefect van policie, den heer Pietri, voor den commissaris van policie van dat district een eerste verhoor onderging.

De moordenaar is in eene cel in de conciergerie opgesloten, waar hij ondervraagd is.

De nasporingen duren nog voort.

Z. M. de keizer, den schouwburg, waar de tijding van dezen misdadigen aanslag reeds dadelijk bekend was, binnentredende, werd met de kreten: *Leve de keizer!* en sterke toejuichingen, welke telkens hernieuwd werden, begroet.

Z. M. woonde slechts omstreeks een uur de voorstelling bij, en keerde alstoen naar het paleis der Tuileriën terug.

— Eenigen tijd werd in Frankrijk de aandacht van de gewigtige gebeurtenissen in het Oosten afgetrokken door de groote gebeurtenis, welke in Frankrijk zelf plaats greep, namelijk het bezoek van Koningin Victoria te Parijs. Het verhaal van de feesten te dier gelegenheid gegeven en van den indruk dien dit bezoek op de opinie maakten, zullen wij beknoptelijk later geven. Spoedig echter werd de aandacht weder op het Oosten gevestigd, en wel door het berigt van de overwinning bij de Tschernaia behaald. Voortdurend worden troepen en krijgsmaterieel naar het oorlogtooneel gezonden en alles doet voorzien, dat de verbonden legers nog een winter in de Krim zullen doorbrengen. Abdul Kader is in Frankrijk aangekomen en zal met veel onderscheiding te Parijs worden behandeld. De Koning van Sardinië wordt er den 16den Sept, verwacht; men had gedacht, dat de broeder des Keizers van Oostenrijk er ook zou komen, hij was daartoe uitgenoodigd, doch heeft bedankt. De Keizerin is de derde maand harer zwangerschap ingetreden, deze omstandigheid vervult, gelijk men denken kan, den Keizer met vreugde.

— Men meent te weten dat de Keizer, wanneer zijne gemalin eene dochter mogt ter wereld brengen, de Salische wet zal herroepen, opdat zijne dochter den troon zoude kunnen bestijgen.

— Prins Jerome Bonaparte was naar Hâvre vertrokken, om het onthaal der Koningin van Engeland niet te moeten bijwonen. Hij moet tot Lodewijk Napoleon gezegd hebben: «Gij zijt met Engeland verbonden en hebt diensvolgens zekere pligten te vervullen. Mijn zoon (Prins Napoleon), als uw vermoedelijke opvolger, moet zijn gedrag hierin eenigzins naar het uwe regelen. Maar ik ben de broeder van dengene, die op St. Helena gestorven is, en kan dienvolgens de opperhoofden van het Engelsche gouvernement niet feestelijk onthalen.»

— Uit officiele staten blijkt, dat, van het begin des oorlogs af tot in den aanvang des nu afgeloopen maand, in de havens van Marseille en Toulon 208,000 officieren, onder-officieren en soldaten, benevens 38,000 paarden, naar het Oosten zijn ingescheept.

— Te Orleans is eene navolgster van Jeanne d'Arc opgestaan, welke beweert met eene goddelijke zending belast te zijn en verlangt naar de Krim gezonden te worden. Voorloopig heeft men haar echter in de gevangenis van Orleans opgesloten. Zij is nog jong en zegt, dat zij zich sterk maakt, als eene andere maagd van Orleans, Sebastopol binnen korten tijd in handen der geallieerden te zullen leveren. Zij verlangt slechts een geleide van 10 man, een sergeant en een korporaal, en twijfelt niet aan het welgelukken harer uitzinnige onderneming.

— Een tachtigjarig persoon, te Poitiers woonachtig, en die een vermogen van 600,000 fr. nalaat, heeft, daar hij gedurende zijne ziekte zich den Monte Christo van Dumas had doen voorlezen en dit hem veel genoegen verschafte, aan den heer Dumas de helft van zijn vermogen en de andere helft aan de armen van Poitiers vermaakt.

— Dezer dagen hebben de heeren Ciffard en Cohen eene proefneming gehouden met een nieuw uitgevonden luchtvaartuig. Hun ballon had 70 ellen hoogte en 11 ellen doorsnede en daaraan was eene stoommachine van 6 paardenkracht bevestigd, vertoonende een schroefstoomschip. De luchtbol ging regelmatig in de hoogte, laveerde en draaide naar willekeur in alle rigtingen en met het grootste gemak. De eerstdaags te herhalen proefnemingen zullen, naar men hoopt, weldra het groote problema van het besturen der luchtbollen naar wensch oplossen.

— Te Angers hebben ernstige ongeregelheden plaats gehad; de werklieden wilden zich van de prefectuur meester maken en de autoriteiten verjagen: dank zij de goede maatregelen, in tijds genomen, is dit socialistisch complot verijdeld: de oproerige bende, ruim 1000 man sterk, is uiteengedreven en 200 hunner zijn gevangen genomen. Onder hen bevinden zich twee voormalige staatkundige gevangenen van Belle-Isle, die eerst kort geleden gratie hadden erlangd.

— Twee zaken houden tegenwoordig, behalve de Oostersche aangelegenheid, de Fransche en Engelsche regeringen bezig, namelijk de gebeurtenissen in Griekenland en in Napels. In eerstgenoemd land is het bijzonder de spanning, die tusschen den Koning en den generaal Kalergis bestaat, wien men aan het hof niet kan dulden, en in wiens behoud de geallieerde mogendheden echter het grootst belang stellen, omdat hij het geheel met hare politiek eens en anti-Russisch is. Men zal zich welligt herinneren, dat de weerzin des konings tegen Kalergis voornamelijk haren grond heeft in een brief van dien minister in een dagblad van Marseille, waarin hij zich eenigzins onvoorzigtig over de koningin uitlaat en welke brief niet bestemd was, om openbaar gemaakt te worden. Sommigen denken echter dat de geallieerden eindigen zullen met toe te geven. Wat de Napelsche aangelegenheid betreft, moet de spanning in de laatste dagen nog vermeerderd zijn en aanleiding gegeven hebben tot eene waarschuwing van wege het Oostenrijksche gouvernement aan den koning van Napels, ten einde dezen te bewegen tot eene wijziging van zijne staatsinstellingen, daar in het tegenovergestelde geval ernstige moeijelijkheden met Frankrijk en Engeland te wachten waren. Daarentegen zijn de betrekkingen tusschen Frankrijk en Oostenrijk thans veel beter. Zoo ontving de *Constitutionnel* dezer dagen weder eene waarschuwing, omdat hij een voor Oostenrijk vijandig artikel uit Bucharest had opgenomen, terwijl de *Moniteur* daags daarna uit dezelfde stad een artikel in een tegenovergestelden geest mededeelde.

— De dag van den 2den September zal opmerkenswaardig zijn in de jaarboeken der Parijsche industrie, daar verschillende nieuwe ontdekkingen te gelijker tijd bekend werden. Zoo heeft men in de Avenue de Saint Cloud een coupé met vier wielen beproefd, welke door middel van eene kleine stoommachine, ter grootte van een manshoed, wordt voortgestuwd. Deze uitvinding moet het werk zijn van een handelsreiziger.

Tevens zag men in de Champs-Elysés een paard, dat met snelheid eene cabriolet voorttrok, hetwelk even als een kruiwagen, achteraan maar één wiel had. Dit rijtuig, drie steunpunten hebbende (twee op de lamoenen en een op het wiel) behield zeer goed het evenwigt.

— Generaal Pélissier meldt van den 6den: Een hevige brand heeft in den afgeloopen nacht den Russischen tweedekker *Marian*, ter reede van Sebastopol, vernield. Eene bom uit onze linkerlinie van aanval veroorzaakte dezen brand. De vlammen verlichtten ons kamp.

— Het *Journal de Chartres* deelt een wonder der industrie mede. Het is namelijk de molen van den blinde, gelegen in het gehucht Oisème bij Chartres, een door water in beweging gebragte korenmolen, gebouwd door een blind jong mensch, en wel door hem alleen, zonder hulp van iemand.

Het metsel- en timmerwerk der gebouwen, zelfs den trap van de eerste verdieping, de sluis, de stortplaats van den molen, de valdeur, het rad, de builzolders, kortom alles heeft hij vervaardigd en daargesteld, en een en ander werkt uitmuntend. Het spreekt van zelf dat de meubelen van de woning mede het werk van den blinde zijn. Wanneer de molen niet werkt, wordt de molenaar schrijnwerker, en hij vervaardigt alsdan op eene draaibank, door hem zelven vervaardigd, allerlei voorwerpen en kunstige windmolentjens voor kinderen.

Was deze blinde in het bezit van een horologie, zoodat hij het met zijne vingers kon betasten, gewis zoude hij ook uurwerken vervaardigen.

In 1852 heeft hij van de maatschappij van landbouw van het arrondissement een prijs ontvangen voor een door hem uitgevonden togtmaker tot het reinigen van graan, met dubbelen cylinder, die behalve het graan te zuiveren, tevens het mooije van het middelmatige scheidt.

Nog onlangs heeft hij een allereenvoudigst en kunstig uitgedacht mechanisme uitgevonden en op zijn molen toegepast. Wanneer het water tot eene genoegzame hoogte in het bovenste molenkanaal is, brengt de zwaarte van het water eene bascule in beweging, welke de valdeur opligt, het water begint te stroomen en de molen is in beweging; zakt het water, dan wordt de valdeur van zelve gesloten en de molen blijft stil staan.

DUITSCHLAND.

Men wil weten, dat de keizer van Rusland aan de Pruissische en Oostenrijksche Cabinetten heeft te kennen gegeven, geneigd te zijn de vredesonderhandelingen te hervatten, mits op den grondslag van het waarborgen der volkomen souvereiniteit van Rusland binnen zijn eigen gebied.

— De cholera begint zich ook te Weenen uit te breiden. In Galicie woedt de ziekte zeer hevig; te Lemberg zijn sommige familien geheel uitgestorven; de groote sterfte, welke in den afgeloopen winter aldaar onder de troepen geheerscht heeft, wordt thans overtroffen door die onder de burgers.

— De stadsgeneesheer van Lintz heeft een radicaal middel tegen de cholera ontdekt, hetgeen daarin bestaat, dat men den lijder een zak met warme haver op den buik, een zak met lijnzaad op de maag en twee heete steenen aan de voeten legt. Door deze wijze van behandeling heeft de genoemde medicus geen enkelen zijner patienten door den dood verloren.

— Eenige dagen geleden werd gemeld, dat in het Fransche grensstadje Genlis twee dochters van een verver, de eene 18 en de andere 15 jaren oud, door een katholijke priester, die reeds sedert eenigen tijd haar had willen bewegen om tot het katholijke geloof over te gaan, in Februarij 1854 naar Lyon zijn ontvoerd en dat de ouders te vergeefs alle pogingen hadden aangewend om hunne kinderen terug te krijgen. De vader, die zich later te Geneve heeft gevestigd, is thans naar Berlijn gereisd om den koning van Pruissen te verzoeken, dat hij bij den keizer der Franschen op de teruggave der kinderen aandringe. Sedert de ontvoering der beide meisjes had de vader slechts eenmaal een brief van zijne oudste dochter ontvangen, welke, ofschoon meldende, dat het haar en hare zuster goed ging, blijkbaar onder vreemden invloed was geschreven.

EGYPTE.

Een brief uit Alexandrie van 25 Aug. meldt, dat de opstandelingen bij de nadering des Onderkonings in de woestijn teruggetrokken zijn, waarop de Onderkoning naar Alexandrie is teruggekeerd. Sedert evenwel was de staat van zaken verergerd en het was er nog verre af, dat de Beduinen van den strijd hadden afgezien. Het gros der opstandelingen was naar de oasis van Dekhel, 6 à 7 dagreizen bewesten Lyout, getrokken. Deze oasis kon gemakkelijk verdedigd worden. De Beduinen hadden zich aldaar vereenigd, ten getale van 7000, en de opperbevelhebber der Egyptische troepen kon niet aanvallenderwijze te werk gaan, zonder gevaar te loopen van met zijn leger in de woestijn van honger en dorst om te komen. Men dacht, dat de Onderkoning eerlang met zijne troepen naar het Zuiden zoude trekken. Dezelfde brief meldt, dat in Abyssinie de vervolging tegen de zendelingen op nieuw is begonnen. Uit Massuah en Karthum schrijft men, dat al de geestelijken, die zich in die streken bevonden, bevel hadden ontvangen onverwijld te vertrekken. Mgr. de Jacobis bevindt zich te Halay, maar een ander geestelijke, pater Just d'Urbin, was minder gelukkig geweest. Door de agenten van Abuna Salamé vervolgd, was het hem, slechts na tallooze gevaren en ontberingen, gelukt de grenzen van Sennaar te bereiken.

BRITSCH INDIE.

De *Singapore Freepress* van 20 September jl. deelt het tusschen Engeland en Siam gesloten tractaat van vriendschap en handel mede.

— Dagbladen van Calcutta, tot den 22 September loopende, deelen mede, dat de oproerige bewegingen in de Santhal districten nog niet ten onder waren gebragt. Eene sterke militaire magt bevond zich te velde en vele honderden oproermakers waren gesneuveld. De krijgswet was nog niet afgekondigd, maar de gevolgde handelwijze is juist zoodanig, als of alle districten onder de krijgswet waren geplaatst. De *Englishman* en *Hurkaru* deelen de laatste tijdingen uit de opgestane districten mede. Naarluidens die dagbladen, hadden zich 10,000 Santhals te Sooree verzameld en Comerabad, een groot dorp, 25 mijlen N. W. van Sooree, verbrand. De *Hurkaru* wil ook weten, dat er tijding ontvangen was, dat zich 8000 Santhals in den omtrek van Jumtarra bevonden.

— H. M. stoomschip *Rattler* is van Cochin-China teruggekeerd. De uitslag van deszelfs togt derwaarts is zonder eenig gunstig gevolg gebleven, terwijl de brief van Z. Exc. sir John Bowring aan den secretaris van staat te Cochin-China niet werd aangenomen.

CHINA.

Omtrent de oproerige bewegingen in dit land zijn met de laatst aangekomen schepen geene tijdingen van eenig belang aangebragt.

— De Bremer brik *Greta* is den 17den September te Hongkong, onder geleide van den luitenant Gibson, van H. M. stoomschip *Barracouta*, aangekomen. De *Greta* werd door de *Barracouta* in de zee van Ochotsk, voor omtrent zeven weken, geënterd en genomen. Twee honderd zes en zeventig Russen, tot de bemanning van het te Simoda verongelukte Russische schip *Diana* behoorende, bevonden zich aldaar aan boord. Het vaartuig werd naar Ayan op sleeptouw genomen, waar twee derden der gevangenen op het Engelsche escader werden verdeeld; de overigen bleven op de *Barracouta*. De *Greta* bragt tijdingen van de vloot in het Noorden mede en berigtte de welslaging der manœuvre van het Russisch escader, waardoor hetzelve aan de vervolging van commodore Elliott in de rivier Amoor ontvlugt is.

Scheepsberigten.

Straat Sunda doorgezeild.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Naar
October	22	Fransch	Coquimbo	W. Wannebroucq	Batavia	21 Oct.	Havre.
»	23	Amerikaansch.	Neghten Gale.	W. Mather.	Londen.	31 Julij.	Hongkong.
»	24	Nederlandsch	Timor	J. Agema.	Batavia.	22 Oct.	Dordrecht.
»	22	Engelsch	Bernicia.	J. T. Jurman.	»	21 »	
»	25	Engelsch	Oemar Pacha.	John Tomson	Shanghai	12 Sept.	Londen.
»	24	Britsch	Jan.	J. Agrant.	Melbourn	23 Sept.	Batavia.
»	25	»	Arturo	William Clark	»	31 Aug.	»
»	—	»	Gertrude.	A. Latto.	Aden	4 Sept.	Samarang.

Aangekomen Schepen te *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen	Gezagvoerder.	Van.	Datum.	Agenten
October.	22	Nederlandsch	bark	Hugo Grotius	J. Glazener.	Rotterdam	11 Julij	
»	24	Nederl. Indisch	schoen.	Sumanap	Pa Djamina.	Sumanap'	9 Oct.	
»	—	Z. M.	stooms.	Batavia.	luit. t/z. 1 kl. de Man	Soerabaya		
»	25	Nederl. Indisch	bark	Alnoer	Sech Said.	Samarang	13 Oct.	Coulster.
»	26	»	»	Elisa Henrietta.	Deterding.	Soerabaya		Paine, Stricker en co.
»	—	» Indisch	stooms.	Ambom	Hogenholtz	Moluccos		B. Kopersmit en co.
»	—	» »	stoomb	Langan Lamongan	T. Deighton.	Samarang		Maclaine, Watson en co.
»	—	» »	schip	Amana Tulbarie.		Padang		D. N. Buijs en co.

Vertrokken Schepen van *Batavia*.

Datum.		Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
October	24	Nederl. Indisch	stooms.	Banda	F. H. Schmidt.	Soerabaya.
»	25	» »	»	Padang.	C. F. A. Persille	Padang.
»	—	» »	bark	Harriet.	J. G. C. Ross	Cocos Eiland.
»	—	» »	»	Djabir.	Mohamat.	Singapore.
»	—	» »	»	Faidool Rachman	Said Ba-alie	Tagal.
»	—	» »	»	Hing Goan.	Lie Yoehok.	»
»	—	» »	stooms.	Koningin der Nederlanden.	J. Prins.	Soerabaya.
»	26	Hamburgsch	brik	Theresia Oscara.	Brandt.	China.
»	—	Nederl. Indisch	bark	Aladanie'.	Sech Bakreso	Banka.
»	27	» »	»	Lachmadie.	Sech Sehab.	Bencoelen.

In lading liggende Schepen te *Batavia*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Ystroom.	Deterding.		B. Kopersmit en co.
»	»	Johanna Hendrika.	Hoek		»
»	»	Zeemanshoop.	Barkey.		»
»	»	Oldenbarneveld	Meyboom		G. Suermondt en co.
»	»	Jeannette Cornelia.	Veldman.		»
»	»	Soerabaya	A. M. Swarts	Rotterdam	»
»	bark	Anna	A. Cramer		»
»	»	Zwerver.	Koekelis.	Rotterdam	»
»	fregat	Wilhelmina en Clara	H. de Wyn	Ned. via Sam. en Soerabaya	Haager en Schuurman.
»	bark	Koning en Vaderland	van der Bruggen.	Tjilatjap	De Weerdt, Ruyl en co.
»	»	Guurtje en Maria.	B. Wels.	Patjitan en Tjilatjap	»
Nederl. Indisch	bark	Maymoen.	Said Kassim.	Soerabaya	Coulster.
» »	»	Aldjoesoer	Sech bin Awab	Soerabaya	»
» »	»	Fathool Hair	Said Aloewie	Samarang	»
» »	brik	Ana Serie.	Said Satrie.		»
» »	bark	Alnoer.	Sech Said.	Samarang.	»
» »	»	Almansoor.	Said Djin	Pamanoekan.	»
» »	»	Kim Tiksing.	Kwee Tjoensing	Palembang	»
» »	»	Machmoedie	Said Segaf	Padang	»
» »	»	Al Osmanie	Said Asegaf.	Sumanap	»
» »	schoen.	Schander Salim	Sech Bariso.	Indramayoe	»
» »	bark	Tatas Banjermassing.	Sarief Bakaroen.		D. N. Buys en co.
» »	»	Atiat Toelwadoet.	Sech Bosaib.	Samarang.	»
Engelsch	»	Alverton *	Clarkson.		Maclaine, Watson en co.
»	»	Fleda *.	C. Mathrim.	Engeland	Adam en co.
»	»	West *	O. Andreas.	Londen	Martin. Dyce en co.
»	»	Wanderer.	Gilbert.	Sydney	Hunter, Houghton en co.
»	bark	Charles Holmes.	Bowlby.		Busing, Schroder en co.
»	schoen.	Elisabeth..	A. Carrie	Adelaide	C Bahre en G. Kinder.
Amerikaansch.	schip	Revenue*.	Howes		Paine, Stricker en co.
»	»	Carolina Tucker.	Congden.	Holland	Busing, Schröder en co.
Bremer	»	Roland	Rucht	Holland	»
Fransch	brak	Bisson.	X. Torchut.	Bordeaux.	G. Suermondt en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	17	N. I.	stooms. Padang.	C. F. A. Persille	Batavia
»	—	»	kotter Karbbe.	Mardam	Pasoeroean.
»	18	»	Dennok Bientang Toedjoe.	Lim Pik-I.	Riouw.
»	—	»	Admiraal de Ruyter	S. Stapert.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	16	N. I.	schoen Julia	Pa Sieba	Timor Delie
»	17	Ned.	bark Maria Elize.	van der Putte	Ned. v. Pan.
»	—	»	Wilhelmina Catharina	de Groot Stiffry.	Ned. v. Pas.
»	—	»	Vice Admiraal Gobius.	van der Linden.	Hobartown.
»	18	N. I.	Tiang Tay	Lim Tik Hie.	Balie Amp.
»	19	Ned.	Hellevoetsluis.	W. J. Vos	Ned. v. Prob.
»	—	N. I.	Aderak.	Sech Osman	Riouw.

In lading liggende Schepen te *Soerabaya*.

Vlag.		Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Bestemming.	Agenten.
Nederlandsch	bark	Jonge Jan.	A. van Hoogenstraaten.		
»	»	Tryntje Fenna.	J. F. des Ruelles.		
»	»	Vrye Handel.	D. van Ketwich		
»	»	J. C. Schotel.	van Beest Holle	Nederland	Fraser, Eaton en co.
»	»	Adolf van Nassau.	D. D. Borchers.	Nederland	»
»	brik	Koning Willem II	G. van Eyk Menkman.	Nederland	»
»	schoen.	Julia.	A. Couteron	Timor Koepang	W. A. Nash.
»	bark	Hector.	J M. Schoon		
Nederl. Indisch	bark	Djoemoeroet	Oei Boe.		
» »	»	Fatal Maän.			
» »	»	Fathool Barie.	Hadjie Samsodin		
» »	»	Arief Banjermaas.	Mohamat Arip.		
» »	schoen.	Isabel.			
» »	»	Djaleha.	Hoesin Samsedin.		
» »	bark	Fathal Kair.	Go Ing Ay		
» »	kotter	Krabbe.	Mardam		
» »	bark	Hing Goan.	Tan Soetiong		
» »	»	Bientang Timor.	Lim Lieptjoen		
» »	stooms.	Padang.	C. F. A. Persille.		
» »	»	Java.			
Engelsch	bark	Alverton.	R. M. Clarkson		

Aangekomen schepen te *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	16	N. I.	schoener Schandar Salim	Sech Baira	Batavia.
»	17	Ned.	schip Copernicus	L. Visser	»

Vertrokken schepen van *Indramayoe*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	19	N. I.	schoener Schandar Salim.	Sech Baira	

Aangekomen schepen te *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	16	N. I.	schoener Batavia	Giam Liangsoey.	Batavia.
»	17	»	schoener Goedang Bezaar.	Morodjoyo.	Riouw.
»	—	Ned.	schip Senior.	K. L. Swart.	Batavia.
»	18	N. I.	bark Inglie.	The Tinghie t	Riouw.

Vertrokken Schepen van *Cheribon*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	17	Ned.	bark Zwerver	D. A. Koekelis.	Ned. v. Bat.
»	19	N. I.	schoener Goedang Bezaar.	Morodjoyo.	Tagal.
»	—	»	bark Kim Soenhien	Tjan Hanlong.	Muntok.
»	—	»	schoen Blinjoe Srie Boelan	Tan Tikboe.	»
»	—	»	bark Kim Tiksing.	Kwee Tjoensing.	Batavia.
»	20	»	schoener Batavia	Giam Liangsoey.	Tagal.

Aangekomen schepen te *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	15	N. I.	bark Thae Liong	Tan Tonghay.	Riouw.
»	17	Ned.	bark S. van Heel	van der Waal.	Batavia.

Vertrokken schepen van *Tagal*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	15	N. I.	bark Goanlie.	Lo Sientjiang.	Riouw.
»	16	»	bark Thae Liong.	Tan Tonghay.	Grissee.
»	17	Ned.	bark Alcyone	H. C. Haacke.	Amsterdam.
»	—	»	Henr. Elisabeth. Susanna.	C. van Veen.	Schiedam.
»	18	N. I.	brik Atiat Toolwadoet	Sech Basaib.	Batavia.
»	20	»	bark Fatahool Moeberak.	Hadjie Taip	»

Aangekomen schepen te *Pekalongan*.

Datum		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	15	N. I.	brik Pasekan.	Lim Kitjiang.	Batavia.
»	16	Ned.	Kon. Nederl. Jachtclub.	van Nooyen	»

Aangekomen schepen te *Probolingo*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	14	Ned.	schip Admiraal Piet Hein	L. Hazewinkel	Soerabaya.
»	17	»	schip Vier Gebroeders.	C. Vonck	»

Vertrokken schepen van *Probolingo*,

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	12	N. I.	bark Hoksing	The Tiongsang.	Grissee.

Aangekomen schepen te *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Van
Oct.	9	Ned.	schoener Carolina.	Pa Noriba	Probolingo.
»	12	N. I.	schip Waassenaar.	A. Hofstede	Soerabaya.

Vertrokken schepen van *Bezoekie*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	13	N. I.	schoener Carolina	Pa Noriba	Pasoeroean.

Vertrokken schepen van *Sumanap*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	8	N. I.	bark Djeilanie	Said Alie	Palembang.
»	9	»	schoener Snmanap	Pa Djamena	Batavia.
»	10.	»	bark El Machlaar	Mohamat Yasin.	Sumbawa.
»	12	»	kotter de Hoop.	Maseo.	Pasoeroean.
»	13	»	bark Lachmady.	Sech Sahak.	Bencoelen.

Vertrokken schepen van *Panaroekan*.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen.	Gezagvoerder.	Naar
Oct.	14	N. I.	bark Asad Dullah	Moh. Koenang.	Laoot Pselo

AANGEKOMEN PASSAGIERS.

Met de Ned. bark *Zeemanshoop*: de heer *L. Bras.*

Met de Ned. schoener *Schandar Salim*: de heer *Francis* en *familie.*

Met het N. I. stooms. *Padang*: de heeren *Poolland.* — *Reicke* en *familie.* — *Bouman* en *echtgenoot.* — *de Groot.* — mevr *Bake* en 3 *kinderen.* — mejufvrouwen *van Wiechen.* — *Veltman.* — *Z. M.* troepen.

Met het Z. M. stooms. *Batavia*: aan boord hebbende de Schout-by-Nacht kommand. van Z. M. Zeemagt in O. I., en inspecteur der marine, en adjudant, luit. ter zee 1 kl. *J. Groll.*

Met de Ned. bark *Alnoer*: Z. M. troepen.

VERTROKKEN PASSAGIERS.

Met het Ned. stooms. *Banda*: Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Padang*: de heer *W. van Ryck* en *familie.* — Z. M. troepen.

Met het N. I. stooms. *Koningin der Nederlanden*: de heeren *G. Batten.* — *J. B. Intveld* en *T. P. G. Sem.*

Handelsberigten.

***Aan- en Uitvoer te* Batavia *van den* 20 *tot en met den* 22 *Oct.*, 1855.**

AANVOER.

Van Mauk per praauw sampang gez. Badjo.

150 pic. rijst. *Anghoeij.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. Sarpudjan.

282 pic. rijst. 35 do. suiker. *Thee Tiokie.*

Van Cheribon per praauw sampang gez. Kartinok.

242 pic. rijst. *Tiokie.*

Van Pamanoekan per praauw sampang gez. Jamoon.

222 pic. rijst. *Lim Djikiem.*

Van Pamanoekan per praauw sampang gez. Kaliem.

300 pic. rijst. *Lim Djiem.*

Van Sumanap per ned. ind. schip *Lachmadie*, gez. Sech sahal bin aboot bin Sahak.

voor Bencoelen.

100 koij. zout. 38 pic. tamarinde. 14 do. uijen. 1 corg. muilen.

voor Batavia.

60 koeijen. 10 pic. uijen. *Sech awab Jawas.*

Van de Lampongs per praauw Tjemplong gez. Kamies.

200 pic. zw. peper. *Gezagv.*

Van Amsterdam per ned. schip *Willem de Clercq*, gez. Ouwehand. agt. Kopersmit en co.

10 vs. zilv. specie. *N. H. M.*
100 md. bier. *Moormann en co.*
150 ks. manufact. *Tiedeman en v. d. Burg.*
125 ks. manufact. *Busing Schröder en co.*
1 kt. koopmanschapp. 100 md. min water. *Pandel en Stiehaus.*
15 ks. koopwaren. *Bahre en Kinder.*
44 ps. ijzeren gewigten. *Metzendorff Wilmans en co.*
6 coll. kantoorbehoeften. *Lange en co.*
1 kt. manufact. *Gumprich en Straus.*
14 ks. provisien. *v. Ommeren Rueb en co.*
5 ks. provisien. *v. Riet en Ter Gouw.*
20 ks. manufact. *Haager en Schuurman.*
5 ks. boeken. *H. M. van Dorp.*
16 ks. likeur. *v. d. Biesen en Zoon.*
19 ks. meubelen. *gebr. Roselje en co.*
1 kt. koopmanschapp. *Vaupel en co.*
4 ks. koopmanschapp. 6 coll. koopmanschapp. *Order.*
25 kn. bier. *Kopersmit en co.*

Lading voor Samarang.

53 ks. bier. 12/2 pijp. bier. 5 coll. dranken. ens. 69 kn. manufact. 4 do. kramerijen.

Lading voor Soerabaya.

1 kt. suikermonsters. 125 vs. boter. 100 ks. kaas. 6 do. provisien. 60/m. steenen. 50 ks. bier. 12/2 pijp. bier. 1 pakje. 93 coll. provisien. 100/1 leggers. 105 vn. bier.

UITVOER.

Naar Nederland via Samarang en Soerabaya per ned. schip *Willem de Clercq*, gez. Ouwehand. agt. Kopersmit en co.

10 vs specie. *N. H. M.*
25 ks. bier. *Kopersmit en co.*
4 ks. koopmanschapp. *Order.*

Zijnde aan boord gebleven lading van Nederland Zie verdere lading voor Samarang en Soerabaya, Java-Bode dd. heden no. 86.

Maatschappij van Toonkunst.

Vokaal en instrumentaal concert. voor heeren leden en hunne dames, op Donderdag den 1sten November 1855, des avonds ten 7½ ure, in het lokaal van den Schouwburg.

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.